

Orsolya Hanna Vincze (Cluj-Napoca, Universitatea Babeş-Bolyai): *Reprezentarea princiară ca limbaj politic în „oglinda regală” a lui Pataki Füsüs*

Evenimentele însemnate legate de domnia lui Gabriel Bethlen au reprezentat o tentație roditoare atât pentru istoriografia maghiară, cât și pentru viziunile politice contemporane. Faptele principelui au fost prezentate sau criticate de mai multe ori atât de el însuși, cât și de susținătorii sau adversarii săi. Valoarea acestei literaturi depășește cu mult domnia lui Gabriel Bethlen. Chestiunea liberei alegeri a regelui și a regatului național, libertatea confesională, dreptul de împotrivire a stărilor, fundamentul moral și juridic al campaniilor purtate cu ajutor turcesc împotriva regelui catolic au confruntat cărturarii acelei vremuri cu principalele teme ale gândirii istorice naționale maghiare și anume: sistemul constituțional din Ungaria, legitimitatea și granițele puterii regale, organizarea societății bazată pe sistemul stărilor. În rândul acestor lucrări se încadrează și „oglinda regală” al lui Ioan Pataki Füsüs, primul tratat original de teorie politică scrisă în limba maghiară.

Dedicația și textul de bază prezintă multitudinea de toposuri provenite din reprezentările princiare din vremea lui Bethlen. Gabriel Bethlen este principele care a fost arătat de către stea, cel care a sprijinit starea predicatorilor prin ajutorul dat educării lor etc. Această linie a literaturii Bethlen din aceea vreme, precum și funcțiile de reprezentare-legitimizare ale textelor au fost cercetate minuțios de istoria literaturii maghiare.

Din acest motiv, prin prezenta prelegere încerc să surprind în ce măsură slujește reprezentarea princiară argumentația de teorie politică al lui Füsüs. Totodată, cercetarea vrea să afle ce a înțeles autorul prin conceptele de lege și bună guvernare, precum și ce rol i se atribuie lui Bethlen în lumina acestor concepte. În această expunere de idei, Gabriel Bethlen, cât și pleiada de personaje biblice prezente în lucrare, devine la rândul său un topos formal, un spațiu de argumentare ce poate fi încărcat cu diferite conținuturi.